

توسعه زیرساخت‌های اقتصادی و عمرانی با اولویت افزایش بهره‌وری و شفاف‌سازی فرآیندها جذب و تسهیل سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی با نگاه راهبردی به دیپلماسی اقتصادی و تعاملی بین‌المللی حمایت از زیست‌بوم گردشگری، نوآوری و کارآفرینی با تمرکز بر اقتصاد دانش‌بنیان بهبود کیفیت زندگی کیش‌وندان و افزایش مشارکت اجتماعی با تقویت گفت‌وگو، مسئولیت‌پذیری و عدالت محوری صیانت از محیط زیست و میراث طبیعی جزیره کیش در مسیر توسعه پایدار و در نهایت برنامه‌ریزی و تهیه طرح جامع توسعه به منظور ایجاد یک منطقه آزاد نسل هفتمی، اما در کل مدیریت منطقه آزاد کیش در ۱۲ ماهه گذشته چه عملکردی را توانسته به ثبت برساند؟ در واقع از دل ۱۲ ماه، ما می‌توانیم ۱۲ رکورد برشماریم که در نوع خودش بی‌نظیر است:

رکورد اول: در بخش سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی است.

این رکورد نشان می‌دهد در ۱۲ ماهه گذشته: یک رشد ۳۰۰ درصدی سرمایه‌گذاری داخلی رخ داده ۱۵۰ میلیون یورو سرمایه‌گذاری خارجی و جذب سرمایه‌گذار برای احداث بزرگ‌ترین هتل کشور در جزیره کیش محقق شده است.

رکورد دوم: مدیریت پروژه‌ها و رفع موانع

رفع موانع اجرایی و حقوقی ۱۹ پروژه سرمایه‌گذاری و تعیین تکلیف ۱۳ پروژه رسوب‌شده با ۸۴۰ هزار مترمربع زیربنا و ۱۱۰ همت ارزش مالی بازگشت ۲۴۳ هکتار زمین به ارزش بیش از ۱۰۰ همت فعال‌سازی طرح‌های غیرفعال و جذب منابع جدید.

رکورد سوم: در بخش گردشگری و توسعه پایدار توریسم است

ثبت رکود تاریخی بیش از ۲۸۰ هزار نفر شب اقامت در شهریور مهر ۱۴۰۴ رشد ۱۷ درصدی ورود مسافران داخلی و ۳۹ درصد پروازهای خارجی در ایام نوروز افزایش ۴۴۸ درصدی اقامت گردشگران خارجی در هتل‌ها (نوروز).

رکورد چهارم: صادرات و تجارت بین‌المللی را در برمی‌گیرد

صادرات کالا و خدمات به ارزش ۱۹۰ میلیون دلار دستیابی به تراز تجاری مثبت ۲۰ میلیون دلاری برای نخستین بار. رشد ۲۲ درصدی در صادرات فنی و مهندسی.

رکورد پنجم: انرژی و زیرساخت‌های حیاتی است

صفر شدن ناترازی تولید و برق در جزیره کیش. افزایش تولید آب از ۲۳ به ۳۴ هزار مترمکعب در روز (رشد ۴۸ درصدی). افزایش تولید برق به ۲۱۸ مگاوات و برنامه‌ها تا ۳۳۴ مگاوات تا پایان ۱۴۰۴.

رکورد ششم: در بخش عمران و توسعه شهری است

افزایش ۳۰۰ درصدی عملیات روسازی و آسفالت معادل ۵۰۰ هزار مترمربع. رشد ۸۵ درصدی جذب اعتبارات عمرانی.

رکورد هفتم: ساخت و ساز و توسعه املاک

رشد ۲۰۰ درصدی صدور مجوز ساخت. رشد ۲ برابر صدور گواهی پایان کار نسبت به سال قبل. حل پرونده‌های معطل ساختمانی و فعال‌سازی طرح‌های متوقف‌شده.

رکورد هشتم: مالکیت و حقوق حاکمیتی است

صدور سند رسمی مالکیت حریم ۶۰ متری سواحل کیش برای نخستین بار. گام راهبردی در تثبیت حقوق سازمانی و تسهیل سرمایه‌گذاری ساحلی.

رکورد نهم: حمایت از گردشگران و بخش خصوصی را شامل می‌شود

اجرای طرح بلوکارت گردشگری برای حمایت از مسافران. پرداخت بیش از ۱/۳ همت تسهیلات مستقیم به گردشگران و افزایش گردش مالی و رونق اقتصادی محلی از طریق مصرف هدفمند.

رکورد دهم: حمل و نقل فرودگاه و بندر

کسب رتبه یک کشور در خدمات فرودگاهی از سازمان هواپیمایی کشوری. انتخاب بندر کیش به عنوان بندر ممتاز گردشگری کشور. رشد ۱۴۹ درصدی ورود مسافران خارجی از مسیرهای جدید مانند دب، بغداد، اربیل، دوحه و نجف.

رکورد یازدهم: بهبود فضای کسب و کار و تسهیل مجوزها

راه‌اندازی سامانه الکترونیکی صدور و تمدید مجوز فعالیت اقتصادی. کاهش زمان صدور مجوز به ۲ روز کاری. رشد ۱۱ درصدی صدور مجوز جدید و ۶ درصدی تمدید مجوزها در ۹ ماه گذشته.

رکورد دوازدهم: مالی، نوآوری و رشد درآمد

رشد ۸۰ درصدی درآمد سازمان در نیمه نخست ۱۴۰۴. راه‌اندازی ابزارهای نوین مالی شامل توکن‌سازی دارایی‌ها و صندوق تأمین مالی ارزی. آغاز مطالعات تأسیس بورس بین‌المللی آزاد ایران در کیش.

نفتی گرفته تا پولی و بانکی. و گردشگری سلامت را توسعه دهد؛ توانایی‌هایی که با توجه به نزدیکی به کشورهای حوزه خلیج فارس دارد می‌تواند با سرمایه اجتماعی سرزمین مادری و سرمایه‌گذاری‌های بهداشتی این مهم را پیش ببرد.

بستر مناسب برای تبدیل شدن به مرکز مالی

مدیریت مستقل و نبود بر خی محدودیت‌های سرزمین اصلی، کیش را به مکان مناسبی برای شکل‌گیری: بورس بین‌الملل بانکداری آفشور و جذب سرمایه‌های خارجی تبدیل می‌کند. در این خصوص می‌توانیم به شواهد گذشته نگاه بباندازیم. در اوایل دهه ۱۳۸۰ قرار بود در کیش، اولین بورس نفتی راه‌اندازی شود و حتی زیر بنای آن هم ریخته شد. همچنین در کیش اولین بانکداری آف شور بین‌المللی راه‌اندازی شد که به دلایلی این دو اتفاق عملاً کنار گذاشته شدند.

امکان توسعه صنایع پاک و های تک

به دلیل محدودیت‌های محیط‌زیستی، کیش بهترین گزینه برای:

فناوری‌های نوین صنایع دانش‌بنیان مراکز داده مراکز پزشکی پیشرفته است.

نقش مهم در پیوند ایران با اقتصاد جهانی

به دلیل نزدیکی به امارات و قطر، کیش می‌تواند به‌عنوان نقطه اتصال ایران با: شرکت‌های چندملیتی جریان‌های مالی بین‌المللی و شبکه‌های توزیع منطقه‌ای عمل کند.

توسعه اقتصاد رویدادها

از نمایشگاه‌ها و کنفرانس‌های جهانی گرفته تا رویدادهای ورزشی، کیش ظرفیت ایجاد یک اقتصاد پایدار مبتنی بر همایش‌ها و گردهمایی‌ها را دارد. این یکی از مزیت‌های کلیدی آن نسبت به سایر مناطق است. دوباره تأکید کنیم که این رویدادها در اواخر دهه ۱۳۷۰ و اوایل دهه ۱۳۸۰ به طور مکرر در کیش رخ می‌داد و ماهی نبود که یک رویداد بین‌المللی در کیش برگزار نشود. از همین رو بستر این رویدادها در کیش وجود دارد.

۴. موقعیت ژئوپلیتیک کیش چه مزیتی برای آن دارد؟ کنترل و نظارت بر یک منطقه راهبردی

خلیج فارس یکی از حساس‌ترین مناطق ژئوپلیتیک جهان است. کیش در مسیر رفت‌وآمد کشتی‌ها و نفتکش‌ها قرار دارد. این موقعیت: اهمیت امنیتی اهمیت اقتصادی و اهمیت ارتباطی جزیره را افزایش می‌دهد.

نزدیکی به امارات و قطر

این نزدیکی به کیش اجازه می‌دهد که: به‌عنوان «دروازه دوم ایران» برای تجارت با کشورهای عربی حوزه خلیج فارس عمل کند مقصد گردشگری مکمل دبی و دوحه باشد و در آینده بخشی از شبکه حمل‌ونقل مشترک منطقه شود.

موقعیت استراتژیک برای سرمایه‌گذاری خارجی

شرکت‌هایی توانند: دفتر منطقه‌ای خود را در کیش تأسیس کنند، هزینه‌های عملیاتی کمتر نسبت به امارات داشته باشند و از مزیت دسترسی سریع به ایران و منطقه استفاده کنند.

مزیت ژئواکونومیک در مسیرهای جدید انرژی و تجارت

با توجه به تغییرات ژئوپلیتیکی جهان و افزایش اهمیت خلیج فارس در تجارت آسیا-اروپا، کیش می‌تواند: محل ایجاد مراکز لجستیک انرژی مرکز تجارت سوخت و خدمات دریایی و پایگاه شرکت‌های بین‌المللی انرژی شود.

جمع‌بندی

اما منطقه آزاد کیش طی یک سال گذشته چگونه عمل کرده است؟ نگاهی به عملکرد یک سال اخیر سازمان منطقه آزاد کیش نشان می‌دهد که این سازمان با ترکیب مدیریت علمی، اصلاح ساختاری، توسعه زیرساخت‌ها و بهره‌گیری از سرمایه‌انسانی توانسته است: رکوردهای گردشگری را جابه‌جا کند سرمایه‌گذاری بی‌سابقه جذب کند کیفیت زندگی شهروندان را افزایش دهد زیرساخت‌های حیاتی را توسعه دهد مسیر آینده‌نگرانه‌ای برای سال‌های ۱۴۰۴ تا ۱۴۱۴ ترسیم کند

در سالی که بسیاری از مناطق تحت فشارهای اقتصادی قرار داشتند، کیش مسیر متفاوتی را برگزید؛ مسیری که مبتنی بر نوآوری، تابآوری و نگاه به آینده است. اگر این روند ادامه یابد، کیش می‌تواند در دهه‌های آینده به یکی از رقابتی‌ترین و پیشرفته‌ترین مناطق آزاد خاورمیانه تبدیل شود که البته این اتفاق بابت بهره‌گیری از رویکردهای نوین مدیریتی بوده که بر محورهای زیر قرار داشته است:

جزیره فرصت‌ها

چرا کیش مورد توجه است؟ چرا باید به کیش بیشتر توجه کرد؟ چرا کیش چه پیش از انقلاب و چه پس از انقلاب مورد توجه مسئولان بوده و در واقع اولین منطقه آزاد تجاری ایران شد؟ چرا این افتخار نصیب جزایر دیگر و یا مناطق دیگر نشده و این مناطق جزو «منطقه آزاد» شده‌اند به خاطر شرایط سیاسی و یا لابی نمایندگان بوده است. داستان کیش، داستان طول و درازی است. کیش از دیرباز نظر همه سیاحان و تاجران را به خود جلب کرده بود. شیخ الرئیس، سعدی در کتاب گلستان خود باب سوم حکایت ۲۱ داستانی را نقل می‌کند که به جزیره کیش رفته بود و با بازرگانی دیدار داشت. در این داستان سعدی بی‌تی را می‌سراید که درواقع ضرب‌المثل ما مردم ایران شد. «چشم تنگ دنیا دوست را/ یا قناعت پر کند یا خاک گور». این ضرب‌المثل را می‌توان دستاورد کیش دانست. اما واقعاً چرا جزیره کیش و منطقه آزاد آن اینقدر مهم است؟ پاسخ به این سوال را می‌توان در این دانست که جزیره کیش یکی از مهم‌ترین مناطق آزاد ایران و خاورمیانه است؛ منطقه‌ای با موقعیت ژئوپلیتیک ویژه، ظرفیت‌های اقتصادی گسترده، و نقش بالقوه در پیوند اقتصاد ایران با زنجیره‌های منطقه‌ای و جهانی. اگرچه مناطق آزاد در ایران با چالش‌های مختلفی روبه‌رو بوده‌اند، اما کیش از جهات متفاوت همواره جایگاهی ممتاز داشته و قابلیت تبدیل شدن به یک سکوی راهبردی توسعه، تجارت، گردشگری و نوآوری را دارد. این گزارش با تمرکز بر ۴ محور اصلی، به بررسی اهمیت کیش، تمایز آن نسبت به سایر مناطق آزاد، الزامات موفقیت، مزیت‌های بالقوه و نقش ژئوپلیتیک آن می‌پردازد.

۱. چرا کیش مهم است؟

موقعیت جغرافیایی ممتاز آن را از اهمیت ویژه‌ای برخوردار کرده است. کیش در قلب خلیج فارس قرار دارد؛ جایی که بیش از یک‌سوم انرژی فسیلی جهان از آن عبور می‌کند. نزدیکی به مسیرهای اصلی کشتیرانی، قرارگیری در مسیر تردد نفت‌کش‌ها و کشتی‌های تجاری، و فاصله کم با مراکز اقتصادی حوزه خلیج فارس (مانند دب، دوحه و منامه) اهمیت ژئواقتصادی آن را دوچندان کرده است. همچنین کیش از معدود جزایر ایران با سواحل ماسه‌ای قابل استفاده، آب‌های شفاف، تنوع زیستی دریایی و آب‌وهوای مناسب برای فعالیت‌های گردشگری و دریایی است. این ویژگی‌ها است که باعث شده بود کیش از دهه ۱۳۵۰ به عنوان یک مقصد گردشگری و مرکز تفریحات ساحلی مطرح شود و مورد توجه مقامات وقت قرار بگیرد و تصمیم بگیرند که آن را به یکی از جزایر جذب گردشگری جهان تبدیل کنند. موقعیت اقلیمی کیش بر خلاف بسیاری از جزایر جنوبی ایران (از جمله قشم که کوهستانی تر است)، صاف و هموار است. این ویژگی باعث شد فرودگاه مدرن، هتل‌ها و زیرساخت‌های گردشگری با هزینه کم‌تری ساخته شوند.

زیرساخت‌های متفاوت نسبت به دیگر نقاط کشور

کیش از جمله معدود مناطق ایران است که:

شبکه حمل‌ونقل داخلی منظم مدیریت شهری منسجم سیستم هوشمند امنیتی و نظارتی و استانداردهای بالای خدمات شهری را تجربه می‌کند. این یک مدل متفاوت اداره‌شده در کشور است که امکان توسعه کارآمدتر را فراهم می‌کند.

محیط اجتماعی پایدار و باکیفیت

آرامش امنیتی، کیفیت بالای زندگی، نبود ترافیک سنگین، پاکیزگی محیطی، و جمعیت محدود، کیش را به یک مقصد جذاب برای زندگی، سرمایه‌گذاری و گردشگری تبدیل کرده است.

۲. چرا کیش نسبت به مناطق آزاد دیگر از اهمیت بالاتری برخوردار است؟

برند شناخته‌شده داخلی و منطقه‌ای

کیش از دهه‌ها پیش، بر خلاف بسیاری از مناطق آزاد که بعدها ایجاد شدند، به‌عنوان یک برند گردشگری مطرح بوده است. این «هویت تاریخی» باعث شده کیش سهم بیشتری از گردشگران، سرمایه‌گذاران و حتی رویدادهای بین‌المللی داشته باشد. در همین خصوص فقط کافی است به آمار گردشگری این جزیره طی یکسال گذشته نگاهی بباندازیم: ۲۲۸ هزار گردشگر از ۲۵ اسفند تا ۱۳ فروردین، رشد ۱۳ درصدی نسبت به سال قبل افزایش ۱۳ تا ۱۶ درصدی ورودی مسافران داخلی، رشد ۴۸۸ درصدی گردشگران خارجی، به‌طوری که تعداد پروازهای روزانه در برخی روزها به ۱۵۳ پرواز رسید؛ آماري که در تاریخ کیش کهنظیر بوده است.

نزدیکی به بازارهای بزرگ خلیج فارس

کیش کمتر از ۲۰۰ کیلومتر با دب، فاصله دارد. این یعنی: امکان ترانزیت سریع کالا فرصت جذب

